

etc.). Veliko bi lahko pomagali naši ugledni svetovljani: Vinko Globokar in Janez Matičič v Franciji, Igor Ozim v Nemčiji, Peter Velikonja v Ameriki ali Božidar Kos v Avstraliji. Jih je kdo povabil kot mednarodne svetovalce? Prek njih in še mnogih drugih slovenski glasbi ni potrebna evropeizacija – smo že svet.

Vse stike in predstavnštva v mednarodnih organizacijah si mora naša glasba vzpostaviti nanovo. Ni nevarnosti, da bi »slovensko konstanto« izničile prehitre komunikacije, pač pa, da bomo po osamosvojitvi od njih povsem odrezani: od Zagrebškega bienala, Tribune v Opatiji, Musikprotokolla v Gradcu, Heksagonale, Mittelfesta in drugih pomembnih projektov, usmerjenih v tretje tisočletje, kot so Erazem in podobni. Društvo slovenskih skladateljev bo končno moralo po vzoru pisateljskega prevzeti vodilno vlogo v svoji stroki, Akademija za glasbo pa se kakovostno preobraziti v pomemben konservatorij med Dunajem in Benetkami. Med nami ali okoli nas ni več rezervnih, še neizkoriščenih nadarjenih družbenih slojev, kot je to nekoč bil podeželski, kmečki, ki je v stiski zagotavljal zdrav vir vedno novih ustvarjalnih ljudi. Odslej smo vsi del ostro izpostavljene odgovornosti in usode.

»Življenje ničesar ne daje zastoj, vsemu, kar sprejme človek (ali narod) od usode, je naskrivaj določena cena.«

S samostojnostjo bo prostor, na katerem živimo, zaostрил bližino nekaterih zgodovinsko težko pomirljivih ločnic, hkrati pa z njo pridobivamo samozavesten občutek, da prvič premagujemo svojo zgodovinsko nemoč. Svet in sebe smo že sposobni opazovati iz zadostne razdalje. Nenehno opredeljevanje našega položaja v njem bo odslej tudi razlaga nas samih.

Ljubljana, 5. 8. 1991. DSIM

Gospodarska politika med DA in NE



Dr. Jože
Mencinger,
ekonomist

Vprašanje: *Kratkotrajna vojna z orožjem je za nami, prestali smo jo častno in uspešno. Poznavalci razmer, pa tudi v najširši javnosti je tak občutek, ugotavljajo, da smo že stopili v ekonomsko vojno, pravzaprav nam je takšna vojna vsiljena: jugoslovanskega trga ni več, tuji kapital previdno čaka, kako se bomo znašli prav na ekonomskem področju. Bili ste prvo leto po volitvah prvi mož slovenske ekonomske politike, potem ste se umaknili. Kako gledate nanjo zdaj, čeprav od zunaj? Kot Mencinger ste še zmerom ves v slovenski ekonomski politiki. Za kaj bi se morali v naslednjih mesecih prizadevati, česa se ogibati?*

*

Zdajšnja gospodarska kriza in zmanjševanje produkcije je še naprej le posledica propada stabilizacijskega programa, tega, da delimo »YU poli-

tično tveganje«, izginotja vzhodnoevropskih trgov, zalivske krize in šele prvih posrednih učinkov osamosvojitvene »vojne« in državljanske vojne na Hrvaškem. Vendar pa so bili učinki v preoblikovanju gospodarstva iz socialističnega v tržno doslej manj pomembni, saj se je preoblikovanje šele začelo. Tudi glavnina posrednih učinkov vojne je še pred nami.

Slovensko gospodarstvo je sicer kar uspešno prebrodilo ponesrečen poskus gospodarske stabilizacije. V prvih mesecih letos se je približalo dnu ciklusa in začetku oživljanja gospodarske aktivnosti: realne investicije so se začele povečavati, industrijska produkcija je maja iz zmanjševanja prešla v stagnacijo, produktivnost je začela naraščati že marca, konkurenčnost slovenskega gospodarstva proti ostalim delom Jugoslavije se je povečala kar za 35%!

Kako naj zdaj deluje slovenska gospodarska politika? Zdi se, da se bo odločila za »učinkovite« posege vojaškega tipa, tako v gospodarsko politiko kot tudi v gospodarski sistem. »Neučinkoviti« posegi so enostavno premalo popularni, da bi jih politiki zmogli, posebno še takrat, kadar gospodarska dejavnost pada. Ljudem, ki jim gre vsak dan slabše, je namreč težko dopovedati, da jim bo šlo ali da bi jim lahko šlo še slabše. Ne glede na to, da se vlada jezi, če ji nasvete delijo tisti, ko so jo zapustili, bi bilo prav, da bi, vsaj dokler se ne izlušči jasna politična podoba Slovenije, največ moči uporabljala za »politiko preživetja«. Osnovna značilnost takšne »neučinkovite« politike je, da vsebuje enako DA-jev kot NE-jev.

- preusmerjanje gospodarstva na zunanje trge z vzdrževanjem zunanje likvidnosti, ohranitvijo fleksibilnega tečaja in preprečevanjem stihijskega prehoda gospodarstva v »barter« poslovanje,

- iskanje soglasja s sindikati za nadaljevanje politike zadrževanja plač in ohranjanja delovnih mest,

- politični pogovori z vladami sosednjih dežel, ki naj bi pomagale pri zmanjšanju »YU tveganja« za poslovanje s slovenskimi podjetji in bankami namesto iskanja velikih količin denarja,

- zmanjševanje »vojne psihoze« v Sloveniji in v tujini ter izkoriščanje naklonjenosti tujine za gospodarsko in turistično promocijo Slovenije,

- poštena pogajanja z načelom »najmanjšega medsebojnega škodovanja« s federalno vlado in republikami o delovanju do osamosvojitve in o gospodarskih odnosih po njej.

Med NE-je sodijo:

- ideje o vseobsežnem stabilizacijskem programu,

- diskrepcijska poseganja v posamezne tehnične sektorje proizvodnje,

- administrativni in povračilni ukrepi za preprečevanje izgub in/ali premoženja na jugoslovanskem trgu; učinki bodo obratni!

- večje institucionalne spremembe v mikro gospodarsko okolje (privatizacija), ki bi bistveno povečali kaotičnost gospodarskega sistema.